

Nro 28.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Költ. Bétsben Octobernek 4-dik napján 1793.
esztendőben.

Frantzia Ország.

A miólta a' N. Gyűlésnek végzéséből Párisban, a' házaknak éjjeli vizsgálása ismét fel állott, azóltától fogva, sok gyanús személyek fogattattak el, ezek között az előttünk ismeretes Báró Trenk is; de a' ki ártatlannak találtatván, ismét szabadon bocsátatott. A' gazdag pénz váltók, kereskedők, és banquierek között is sokan hanyattattak tömlöztre, a' kik ellen leg, nagyobb gyanúság vagyon, hogy ők nemisak az Angliai, hanem más tartománybeli kereskedőkkel is leveleznek, és ők a' belső nyúghatatlanságnak 's pártosságoknak titkos indító okai. — Sept. 6-dik nap.

ján tartatott ülésben kemény végzéseket hozott a' N. Gyűlés a' Frantzia közönséges társaságba vagy műlatók, vagy más nemzetbeli lakosok iránt. Illyetén elő-járó beszédet ragasztott a' N. Gyűlésnek előülője, a' majdan le iratatandó decretumok eleibe: Minthogy *úgymond*, a' N. Gyűlés jól megfontolta, hogy az ellenséges hatalmasságok, minden nemzeti, és hadi törvények ellen, még olly embereket is tettenek magok ellenséges tzelvényaiknek eszközeivé, a' kik iránt mind ekkorig sok jó tétémennyel, és gazdálkodással viseltetett a' Frantzia nemzet; e' mellett minthogy a' közönséges jó ollyatén bátorságot eszközölő rendelkezéseket kíván, mellyeket mind eddig felebaráti szívetetből meg vetni kívánt; arra való nézve tettett a' N. Gyűlésnek el végezni: 1. Hogy mind azok az idegenek, a' kik a' Frantzia közönséges társaság ellen hadakozó hatalmasságoknak tartományaikból valók, bátorságos házakban árestomban legyenek, mind addig, mig más rendelés fog róiók tétettetni. — 2. Kivétetnek közzülök a' fabrikákban, manufacturákban, és műhelyekben dolgozó mivesek, kézi mesterséget gyakorlók, hogyha két jó patriota polgártól tanúbizonyság levelet mutathatnak a' felöl, hogy ők is hiv lakosokat illető indulattal viseltetnek a' Frantzia köz. társaság iránt. — 3. Azok is ki fognak azok közzül vétettetni, a' kik semmi mesterséget nem gyakorolnak ugyan, de még is elegendő próbáit adták a' Frantzia közönséges társasághoz való jó indulattyaiknak. — 4. Ezen végzésnek közönséges ki hirdettetése után, harmadnap alatt kötelesek lesznek, minden idegen nemzetbeliek republikánusi indulattyakat magok előjáromik előtt meg bizonyítani. — 5. Az illyenek egy jó vendéghez illő bátorság levelet fognak nyerni az előjáromóktól, mellyet szüntelen magoknál hordjanak. — 6. Minden idegenek, a' kiknek vagy bankjok, vagy pénz váltó székek vagyon; sőt még azok is, a' kiknek semmi birtokok nintsen, árestomba tétetessenek. — 7. A' kik vagy a' Fr. közönséges társaság ellen öfve szövetekezett hatal-

masságok spionáinak lenni, vagy a' ki költözött Frantziákkal levelezni tapasztaztatnak, halállal büntetlenségnek meg. — 8. A' kik ezen végzéseknél ki hirdettetése után harmad nap alatt ilendő előjárók előtt meg nem jelenédenek, 10 ezrtendeig tartó vasra ítétessenek, ki vévén azokat, a' kik vagy jelen nintsenek, vagy nyavalyáik miatt nem jelenthetik magokat. 9. Azokat a' *Lüttichi, Brabantzai, Hollandiai, és Moguntzai* embereket, a' kik igaz patriotismusok miatt oda menének. 10. A' kik a' Frantzia nemzet ellen hadakozó fejedelmeknek tartományaikból ezen végzéseknél ki hirdetések után Frantzia Országba fognak menni, úgy nézettetnek, miut annak valóságos ellenségei. — 11. A' nevelés végett Frantzia Országba küldetett idegen nemzetbeli gyermekek is meg maradhatnak ottan, hogy ha elegendő patriotismust mutatnak. — — 12. A' Frantzia nemzet ellen nem hadakozó tartománybeliek is ezen fel tétellel maradhatnak ottan meg; hogyha pedig nintsen benne elegendő patriotismus, ok is takarodjanak ki a' Fr. köz. társaság birodalmaiból.

Továbbá két nevezetes végzéseket hozott a' N. Gyűlés. 1. Hogy minden tábori szedök vévők 1789 dik ezrtendőtől fogva való szerentsés állapotokról adjanak számot, és hogy azok a' közönséges hivatalban lévő személyek, a' kik meg nem mutatháttják, hogy ok igaz úton módon gazdagodtanak meg, örökre vezessék el polgári jussaikat, 's minden örökségek a' nemzet kints táraiba takarittasson. — 2. Hogy a' Fr. Országban fekvő jószágokat biró Spanyoloknak, Anglusoknak, Austriacusoknak, és Prusszusoknak, egy szóval, minden Frantzia köz társaság ellen hadakozó nemzetekből származtagnak örökségeik fogtaltassanak el, a' Fr. köz társaság'javára. — Ezeknek el végeztetések után egy *mechanicus*, egy olly új forma ágyúnak nemét mutatott bé a' N. Gyűlésnek, mellyel egy sütéssel négyyszer lehet löni. Ez az új találmány az hadi dolgok-

ra vigyázó Commissiohoz küldetett, olly véggel, hogy evvel próbát tenne, és ha jónak találja, tenne arról illendő jelentést.

Az Olasz Országban táborozó Fr. seregekhez ment N. biztosok, illyetén foglalatú levelet irtanak a' N. Gyűlésnek, hogy ők az ottan táborozó seregeknek egygy részét *Toulon* ellen viszik — hogy *Chardeaux* Generállal a' leg jobb rendeléseket tették annak vissza vételére. — hogy úttokban a' lárma harangokat meg vonatván, minden fegyver viselésre alkalmas lakosokat elkészítették — hogy halván a' *Touloni* pártosoknak fejeik, a' patriota seregeknek oda lejendő meneteleket, többnire mind el futottanak — hogy a' kiket közülök kezekre keríthettek, tömlőtzőkre hányatták *Marsiliában* — hogy 2000 sz. tsábitatott parafatok legyenek *Toulonban*, kiknek feleségeiket, és gyermekeiket el fogatták, hogy így azokat honfnyáikban való menetelekre kényszeríthessék — hogy a' patriota előjáró seregek, csak egy órányira legyenek *Toulontól*, a' fő quártély pedig két órányira — hogy fel fogják a' várost kérni, és ha kapukat nem nyitándanak előlük, a' földig le rontani — hogy *Marsilia* és *Toulon* között való égyesség félben szakasztatott — hogy *Bruneth* Generál, és *Trugolf* contre admirál részesek voltak a' *Touloni* lakosoknak haza el árusokban — hogy *Marsiliában* égyynéhány pattantyús compániák állittattak fel, és 40 vagy 50 ezerre megyen a' *Toulon* ellen ment patriota katonáknak számok.

A' napnyugoti *Pyraeneus* hegy alatt táborozó Fr. serégtől az a' tudósítás érkezett a' N. Gyűléshez, hogy a' Spanyol Orzági hadi miniszernek *Camperlannak* fia, a' ki idegen köntöst vévén magára a' külső vigyázatokon lévő ör. állókat meg akarta kímélni, el fogattatott légyen. Hasonló szerentsétlensége vala *Pith* Angliai első miniszer unokájának is leg közelebb, kikről az végeztetett, hogy mind ketten Párisba vitetessenek, és valameddig vége nem lévzen a' hadko-

zásnak, szabadon ne bocsátassanak. Ennekfelette azt az örvendetes hírt is vette a' Nemz. Gyűlés Sept. 8-dik napján, hogy a' patriota seregek, *Mont-libre* vidékén a' Spanyolokat meg verték, nemcsak, hanem e' mellett *Bellevere* Spanyol erősséget, és *Pujizerda* városát is el vették, holott sok tábori eszközöket és magázinumot találtak. — Ellenben *St. Maloból* azt a' kedvetlen hírt vitte egy oda való polgár, hogy az oda való polgári előjárók a' jó patriotákat tömlözőkre hányták, és azoknak, a' kiktől el szedette fegyvereiket a' közönséges jóra vigyázó Commissió, ismét fegyvert adtanak kezeikbe.

Régen nem vólt a' N. Gyűlés tagjainak olly jó kedve, mint Sept. 10-dik napján tartatott ülésben, halván a' hadi miniszternek szájából, hogy *Houschárd* (olvasd *Husárd*) Sept. 8-dik napján diadalmat vett az Anglusokon. — hogy sok tábori eleséget és eszközöket nyert — hogy *Dünkerka* fel szabadult az ostrom alól — hogy a' Hollandusok is *Wervick* és *Melin* közt vissza nyomattattak — hogy *Ypernt* el foglalták a' Frantziák s. a. t. Egy *Duquem* nevű tagja a' N. Gyűlésnek halván ezt így szóllott: Így hát újjobban bé tettük lábainkat Belgiomba; hanem már most okosabbaknak kell lennünk, mint vóltunk a' múlt elzindöben; nem szükség, hogy a' szabadság fáját ottan fel állongassuk; ez a' tréfa többé került nekünk 1200 milliommál — jobb lesz az el foglaltatott városokat minden tábori eszközöktől és tár házaktól meg fosztani, és Párisba küldetni a' Belgiomi szenteket. Jó lesz! jó lesz! *úgymond* az egész gyűlés, úgy kell lenni a' dolognak.

Úgy hallatik *Lyon* városáról, hogy a' lakosok nagy erővel ki ütven az ostromló patriota seregeket keményen meg verték, 4000 közzülök le vágtak, és minden tábori eszközeiktől meg fosztották vólna; most pedig ellenkező tudósítást olvasunk a' Párisi levelekből. Ezek közönségesen azt hirdetik, hogy *Lyonnak* ostromoltatása most forr leg jobban; hogy a' leg szebb épületek,

's velek égyütt a' fegyveres ház is minden benne lévő hadi eszközökkel égyetemben ölzve égetek; hogy az oda való *Muskadinsok* (igy nevezetnek *Lyonban* azok a' tzi fra ifjak, a' kik legvitézebb módon viselik magokat, és a' szolgálaton kívül, elznek, ifznak, és báioznak) ki ütötek ugyan a' patriota seregekre, hanem sokakat levágván közzülök a' dragonyosok, vissza futottanak a' városba; hogy a' *Lyon*i pártosoknak fejeik a' hazájokból ki költözött nemesekből valók, és ezek nem engedik, hogy a' *Lyon*iak fel adják magokat; végtére, hogy a' városnak egy nagy része a' benn lévő katonaság ellen fel támadvan, rész szerént meg öldösték, rész szerént ki üldözték magok közzül, és már mind a' város, mind a' manufacturás és fabrikáns műhelyek, a' patriota seregeknek kezekbe estenek.

Bizonyosnak lenni mondatik, hogy sok titkos baráttyai vagynak Párisban a' szerentsétlen királynénak, a' kik titkon ki akarták ötöt a' *Conciergerie* fog házból szabadítani, 's bátorsággal helyre vinni; hanem nem szolgált nékik a' szerentse. Azóltától fogva minden előbbi vigyázói és szolgálattyára rendeltetett személyek meg változtattak; az ajtókra kettős, sőt a' fog ház ablaka eleibe is, három nadrágtalanok állitattak vigyázatra, a' kiknek a' porkolábon, és annak feleségén kívül mást senkit sem szabad a' királynéhoz bé bősátani, avagy véle beszélni engedni. A' kikre a' gyanúság esett, a' királyné ki szabadítására nézve, rész szerént meg fogattattak, rész szerént meg fosztattak hivatallyaiktól. Egy polgári előjáró csak azért taszitatott ki a' többiek közzül, mivel süveg véve állott a' királyné előtt. Egy másik azért vettetett árestomba, mivel egy bokkrétát adott a' királynénak, mellyben rejtetett tzedulátskán ezek az ígék valának: *elég pénz és ember vagyon kígyelmed szolgálattyára.* A' *Tempe*l fog háznak biztosa azért vesztette el eddig való kenyérét, mivel a' *Delphinus*nak jobb neveltetést adattatni kívánt s. a. t.

Fülében menvén a' Nemz. Gyűlésnek, hogy *Tung* Generál, a' ki nem született Frantzia, a' réa' bizatott seregeket el hagyta volna, azt a' végzést hozta, hogy minden idegen nemzetből származott, kormányozó Frantzia Generáloktól, mind a' vizen, mind a' szárazon el vétetessen a' kormány, és született Frantziáknak adattasson által. — A' minthogy leg ottan *Kellermann* Generálon, és *Omearan Dünkerkának* commendánsán el is kezdetett ennek a' végzésnek tellyesitetése.

Anglia.

A' *Yorki* hertzegen *Dünkerka* alatt történt fzevensétlenségnek *Londonba* ment hire, rendkívül való érzékenységet okozott a' lakosokban; az *oppositions*, vagy *anti-ministerialis* rész pedig tilkon örvend szívében, hogy elegendő oka legyen a' ministerium bosszontatására, és a' Frantzia nemzet ellen inditatott hadakozás ellen való bezzédre. *Lord Lauderdale* egygy *Glasgovi* instanztiát nyújtott bé a' királynak, mellyben 40 ezer ember jegyzette fel nevét, 's kérte a' Frantziákkal való hadakozásnak félben szakasztatását. — Ellenben mind a' király, mind a' ministerium áhatatosak fel tételeikben, és azt végezték, hogy ennekutánna még nagyobb erővel folytattasson a' Frantziák ellen való hadakozás, mint eddig, mind Európában, mind a' két Indiákon. Mindjárt 27 hajó rakatott meg tábori eszközökkel 's eleséggel, és küldetett *Dünkerka* felé. Hogyha az idő és a' környül állások engedik, ismét hozzá fognak az említett várnak ostromlásához; 6000 Scotus és 10000 Anglus katonák parantsoltattak készülétkben lenni. Az *Antilli* szigetekbe rendeltett seregek, napkeleti Indiákra fognak küldettni. Egygy szóval, minden mozdulásban vagyon Nagy Britanniában, de nem mindnyájan egygy végből, egygy része a' nemzetnek bosszút akar magáért a' Frantziákon állani, más része pedig az avval való békességet ohajtya, és szorgalmaztattya.

A' nem régiben napnyúgoti Indiáról *Londonba* és *Liverpálba* érkezett kereskedő hajók, több-
nire nádmézzel, mahagony fával, gyömbérrel,
kafféval, castor olajjal, Madejrai bórral, bórök-
kel, elefánt tsontokkal, s. a. t. vóltanak meg
rakatva.

Minap *Londonhoz* nem messze egy *Penryn*
nevű helységben, menyegzőt tartván egy Anglus
pap, a' tárnak heve közt egy gyertya szikra
pattant a' menyasszonynak muslinból készült ru-
hájára, mellyből támadott tűz, mind a' Vénus
óltárára készített áldozatot, mind a' házi gaz-
dát, házával égyüitt meg emésztette. — Ehez
hasonló szomorú történet esett ennekelőtte mint-
egy 15 esztendővel Lengyel Országban, *Carto-
rinszki Adám* Lengyel hertzeg, 16 esztendősen igen
szép, és kellemetes hertzeg kiss-afszonyán, a' ki
hosszú selyem tafota ruhába fel öltözve, a' belső
tűzello eleibe álván, felső ruhája, nem tudatik
mi módon, tüzet kapott, annak lángja egész kön-
tösét égyyszerre el borította, és minekelötte va-
lakinek tudtára esett vólna, meg fojtotta, és egézl-
len meg emésztette a' gyönyörűséges hertzeg kiss-
aszonyt. — Mind a' két szomorú példa tanúsá-
gára lehet a' piperéskedni, 's bálozni szerető ha-
jadonoknak, és ifjú aszonyoknak.

Hadi Történetek és Környül állások.

Minekutánna diadalmat vettének vólna a' Fran-
tziák a' *Yorki* hertzegen, imitt amott a' Cs. K. sere-
geket is meg támadták. Sept. 15-ik napján reggel
7 és 8 óra közt, mintegy 12 vagy 14 ezer em-
berrel ütöttek *Bolío* F. M. Lajtjántra *Cartrictól*,
Austriai Flandriának a' *Lys* partyán fekvő vá-
rossától nem messze, és bizonyosan ki is mozdí-
tották vólna helyéből, hanemha a' *Bolío* rege-
mentének égyik kapitánya *Malcan* bal oldalok-
ba tsapott, 's az által félelmet indított vólna ben-
nek. Mellyet észre vévén *Bolío* F. M. L., egész
erejét öfzve vonta, és *Meninig* tólta el őket. —

Szerentséjére 4 batallion gyalogsággal, és 6 escadron lovassággal érkezvén, segítségére *Erbach* F. M. L. még nagyobb vér szemet kapott, a' *Mennin* kívül készített battériákat és sántzokat elfoglalta, a' Frantzia seregeket meg zavarta, s onnan tovább üzte. A' Frantzia arriergardét, az az, hátul menő sereget, melly a' többinek *Lys* vizén lévő keskeny hidon lett által nienerelét fedette, mind egy lábíg le vagdalták az *Lisztérházi* huzárok, a' *Carajtzoi* könnyű szerű regimentje, és két Anglus escadron. Az itten el hűlött Frantziáknak izáma 500, az el fogattattaké 900 emberre ment. Rézünkrol mintegy 100 ember hűlött el.

Az *Orániai* örökös Fej-delem eddig való táborát el hagyván, *Gentbe* (deákul *Gandavumba*) a' Flandriai Grófságnak fő várossába ment által, a' honnan két levelet is írt immár a' Hollandiai rendeknek *Hágába*. Az elsöben arról teszen jelentést, hogy *Haluin* s *Wernick* közt reá ütöttek a' Frantziák, és bámbár bámulásra méltó vitézséggel viselték légyen is magokat az Hollandiai seregek, mindazáltal kéntelenitettek az ellenségnek nagy ereje miatt, rész szerént *Harlechbe*, rész szerént *Rouseluerbe* magokat vissza húzni. Igazán meg vallyá a' Fejedelem, hogy ezen tsatában sok derek vitézeket és hadi tiszteteket vesztett légyen el. A' sebhe esteknek számok sem kevés. Ezek között vagynak az *Orániai* örökös fejedelemnek testvér öttse *Fridrick* hertzeg, Gróf *Wartensleben* G. Májor, (Gróf *Wartensleben* Cs. K. F. M. Lajtinántok testvér öttse, a' ki maga is Hollandiából származott ide), a' *Darmstadt* hertzeg *Kristián*; a' meg holtak közt pedig *Theugnadel* Obrist-lajtinánt, a' granatéros batallionnak commendánsa, *Stihrum* és *Graevestein* az Hollandiai Gárda regimentből. Az utólsóbb levelében pedig azt adja a' Hollandiai Statusoknak tudokra, hogy ő *Déynséből* *Gentbe* ment légyen által, holott a' *Scaldis* vize fedezi a' kormányára bizatott seregeket.

Gr. *Wurmser* lovas hadi vezérnek *Frickenfeldi* fő quartélyából Sept. 26-dik napján a' Bétsi hadi Cancelláriához küldött jelentése ízerént, azon hólnapnak 21-ik napjától fogva néhány apró tsatákon kívül, leg kissebbet sem mivelte az ellenség a' *Rajna* vizének bal partyán. Azonban a' Cs. K. seregek jobb szárnya előtt 9 ágyúra való erőss redutát tsinálván, meg parantsoltatott *Waldeck* hertzegnek, hogy az ellenséget abból hajtáná ki és azon redutát rontaná öszve. Melly parantsolatnak tellyesítésére a' leg alkalmasabb rendeléseket tette *Waldeck* hertzeg, és *Cospoth* Gen. Májor kórmánya alatt ki küldetett seregek által, Sept. 25-ik napján követett éjjel, nemtsak ki üzte azon redutából a' Frantziákat, hanem e' mellett 250 embert közzülök le is vagdaltatott, 2 ágyút el fogatott, és az egész munkát semmivé tette. A' miéink közzül 15 emberre ment a' vezteség.

Frankfurtból jött magános levelek által tudósítatunk, hogyha a' Császári Királyi seregek valamivel elébb meg támadták volna a' *Veisenburgi* Frantzia lineákat, bizonyosan által bújhatnak volna azokon — A' Septembernek 12-dik és következő napjain történt tsatákról, azt olvassuk a' *Frankfurti* magános levelekből, hogy 150 főből álló Fr. sereg támadta légyen meg a' Német seregeket. Elsőben *Veisenburg* és *Lauterburg* közt, holott győzedelmeskedtek is az egygyesült seregeken. Sept. 13-ik napján *Saarloistól* nem messze *Kalkreuth* Pr. Generálra is rajta ütöttek, de vissza verették. Következett napon a' *Brunsvigiai* uralkodó hertzeg ellen próbáltak *Pirmasens* mellett szerentsét, a' ki őket egészen meg verte, sok ágyúikat el nyerte, eggynehány ezret le vágott, 's el fogott közzülök.

Berlinből azt írják a' *Pirmasens* mellett, Sept. 14-dik napján történt tsatáról, hogy minnekutánna a' *Brunsvigiai* hertzeg a' Frantziákat egészen öszve törte, 22 ágyúikat el nyerte, 's három ezret közzülök el fogott volna, az élet-

ben meg maradtak tulajdon táborokat fel gyűjt-
ván, *Bitsch* városába vonták magokat. Még az
is iratik *Berlinből*, hogy a' Pruszsziai király e'
mostan folyó hólnapnak 18-dik napján *Berlinbe*
fogna érkezni; a' Gárda batallionoknak, mely-
lyek a' királlyal égyütt honnyokba fognak men-
ni, el is kézfitetett immár *Potzdámban* a' quár-
tély. A' királynak haza menetele után fog a'
két királyi hertzegeknek mennyegzőjök tartatni,
a' kik két egy testvért jegyzetnek el magok-
nak u. m. a' *Baaden-Durlachi* Marchionak leá-
nyait *Friderikát* és *Louisát*.

Hannóverában költ magános levelekből ol-
vassuk, hogy az Angliai Erintzet *Adolfot* és *Frey-
tag* Feldmarsalt, egy *Wagenheim* nevű hadnagy
szanadította volna ki a' Frantzia fogságból, a'
ki Sept. 7-ik napján, a' Hannóverai második és
harmadik granatéros batalionokkal ellenek men-
vén, *Rexpolda* nevű helységet, holott számos el-
lenség fekszik vala, meg támadta, el űzte, so-
kakát el fogott, le vagdalt, és így mind a' ket-
tőt szerentsesen el hozta. — Az Angliai hertzeg
Adolf, a' ki ezen tsatában mind fején, mind
karján sebet kapott, mingyárt vízfzra tért Lon-
donba.

A' Felsőes Pruszsziai király *Edichhofenből*
Burgweilerbe ment quártélyba Sept. 18-dikán, ot-
tan szállottak a' Pruszsziai seregek is táborba. —
Rüchel Pruszsziai Generál 5 batalion gyalogság-
gal, és 10 escadron lovassággal váltotta fel *B.
Splényi Gábort* F. M. Lt, a' honnan ez a' kór-
mánya alatt lévő truppokkal a' *Gr. Wurmsér* cor-
pusához ment.

Béts.

Közelebb múlt hólnapnak 30-dik napján holt
meg itten, az előbbi *Muszka* követ, hertzeg *Gal-
licin Demeter Micheilovitsch*, az Orosz Császárné-
nak belső titkos tanácsosa, valóságos komor-

nyikja, a' Szent *András*, *Newfzki Sándor*, a' Sz. *Wladimir*, és a' Sz. *Anna* vitézi rendjeinek tagja, életének 74-dik elzendejében. Régóta nem sajnálotta *Bét's* városa egy idegének halálát anyyira, mint ennek, a' ki nemcsak maga kegyes viselete, másokhoz való le erefzkedése, alázatossága, a' szükölködökkel közlött jó téteményyei, hanem eggyfzersmind a' tudományoknak, szép mesterségeknék szeretete és bódogítása által is közönséges kedvességet szerzett magának, mind a' felsőbb, mind az alsóbb rangú emberek előtt.

Elegyes Tudósítások.

Sept. 2-dik napján igen lármás vólt a' *Grodnoi* Ország. Gyűlése, mellynek főképen való oka e' vala, mivel 2 batalion granatérösságot, és 4 ágyút küldött az Orosz követ a' *Grodnoi* kastélynak udvarára, mindazért, hogy a' Lengyel királynak izemélyét bátorságossá tehesse, mind kiváltképen azért, hogy a' Lengyel Senátorokat, és Nunciúsokat a' Prussziai követ által kívántott tellyes hatalmú delegatiónak ki rendelésére kényszerithesse, melly végét következett napon el is érte.

A' Pápa ö Szentsége múlt hólnapban harmad-napi hideglelésbe esett, mellytől mindazáltal a' china gyükernek rendes vétele által szerentsésen meg szabadúlt. Máskéint *Peruvia* liéjnak nevezetik ez az hathatos eszköz, a' melly 1638 elztedőben találatott fel Amérikanak *Perú* nevű tartományában. Innét hozattatott 1640 elztedőben a' *Jesus* szerzetén lévő papok által Európába.

Egygy igen gazdag *Valenti* nevű Báró kiss affzony hala meg múlt hólnapban *Rómában*, igen nagy vénségében, kinek semmi maradékai nem lévén, sok felé testálta gazdag örökségét. Nevezetesen kintsének leg nagyobb részét a' *Jesus* nevű viselő rendnek hagyta, olly fel tétellel, hogy ha ez a' papi rend hat elztedő el forgása alatt

ismét fel állítatik, annak adattasson a' kintse által, ha pedig nem, két nevezetes *Római* templomé legyen, u. m. a' *Jesus* és *Sz. Ignácz* neveket viselő templomoké.

Múlt hólnapnak közepe tájján egy hadnagy itiltetett a' Párisi revotionalis Izék által halálra, a' ki ennekelötte a' *Monsieur*, az az, a' *XVII Lajos* idösb testvér öttisének gyalog regementénél szolgált. Halálának oka vólt hazájából való ki költözése, és ismét oda lett vissza térése. Halálos sententziájának hallására így szóllott: *A' mint eltem, úgymond, úgy is halok meg; bizonyosan meg fogja az itilö szék halálra lett sententziázata-
tásonat bänni, 's minden meg láttya, hogy bé tel-
lyesedik beszédem.* Az előülő nem figyeimezván semmit is beszédére, ismét a' tömlöizbe küldötte ötet. A' birák elöl lett el menetelésben így szóllott: *Uraim örömmel meg halok, mivel jól tudom, hogy nem sokára XVII Lajos fog a' Frantziákon uralkodni.* A' jelenvalók pedig ezt kiáltották utánna: *Nem nem, gonosz ember, éllyen a' Fr. K. Tár-
saság!* Minekutánna a' halálos teátrumra fel lé-
pett vólna, teli torokkal éggynéhányzor ezt ki-
áltotta: *Éllyen XVII Lajos!* — Kezeinek a' hó-
hér által lett meg köttetések után, a' népre köp-
dösött, és ezen kiáltozásra: *Guillotinárá, Guil-
lotinárá,* így kiáltott vissza: *Mindnyájan gonosz
emberek vagytok, ti nem fogtok fejeiteknek el vága-
tatásával meg tiszteltetni, hanem fel fogtok okasztat-
ni, és nem sokára XVII Lajos leszen a' királyó-
tok.* A' Guillotinehoz közelebb vitettetvén, 's ar-
ra függesztvén szemeit: *Valójában, úgymond, nem
rossz találmány, erre el katzagván magát, míg
csak feje derekától el nem választatott, szüntel-
len így kiáltozott: Éllyen, éllyen XVII Lajos ki-
rály.*

Magyar Ország.

Pest 28-dik Sept. — A' múlt hólnapnak
26 dik napján ezen Tts. Ns Pest, Pilis, és Solt
törvényesen egybe kapsolt Vármegeyék' építő

székek tartatván, még pedig Budán az Ország házában, a' mi hertzegi virtusokkal fényeskedő királyi hertzeg Nádor Ispányunk, 's éggyszersmind fő Ispányunk előülése alatt, mondhatom, a' mi érésünkre sohol még egész országunkban olly pompás építő székek nem vólt, a' mellyben koronás királyunk testvérje tett vólna a' Statusoknak tellyes megelégedésekkel tiszteket, 's a' hol annyi nagy urak, mint hertzeg Primásunk, Országunk Birája, egy szóval országunk nagyjai, 's más Vármegyéknek is tagjai, meg jelentek vólna, mint ezen az építő széken, 's a' hol olly szépen folytanak vólna a' dolgok mint itten. Bé lépvén királyi hertzeg fő Ispányunk közinkbe, először is ő hertzegségét, hertzeg Primásunk tsinosan folytatott deák beszédével közöntötte, azután ő királyi hertzegsége az ölvve gyült temérdek Rendekhez, maga érzékeny szavait deák nyelven folytatta, annak végzésével Vice Ispányunk Tts Consiliarius Szili József úr, az eddig való tisztviseleőknek is képekben el búszútván, 's a' Vármegye petsétyét ő királyi hertzegségének kezébe adván, a' hivatalokra választandó érdemes személlyeket ki nevezte. Kik közzül köz akaratból választattanak, ezen érdemes személlyek, kiknek neveiket az ide rekeresztet laistrom bőven meg magyarázza. A' candidatusoknak neveiket, még mind ez ideig is meg nem kaphatván, azt meg sem küldhetem, hanem azal is, ha szükséges lesz, rövid idő alatt szolgálhatok; úgy a' mondott deák beszédekkel is. Ászonyságok is elegen meg jelentenek ezen építő széken, kár vólt közzülok is nem restaurálai. — Az igaz, hogy a' mi Vármegyénk kényeskedhetik, és büszke lehet a' maga fő Ispányával, mert soha az ország egy lépést jobbat nem tehetett vólna, mint mikor ezt a' nemzetünket különösen kedvellő fejedelmi hertzeget választotta Nádor Ispánynyának.

A' választattaknak neveik.
 Ord. V. Ispány Szily József. Subst. V. Ispány Latzkovich György. Fő Notárius Onody

Sigmond. 1-ső V. Notár. Szentkirályi László. —
2-dik V. Notár. Szeletzky Antal. Honor. V. No-
táriusok, Gróf Cziraky Antal Móses, Ottlik Dá-
niel, Balogi János.

Egyik Generális Perceptor Gyurtsányi Ist-
ván; másik Richter András.

Ketskeméti Járásbeli fő Szolgabíró: Szabó Já-
nos. V. Szolgabíró Szalay Mihály. — Esküttek
Tormási István, Dubravitzki Bálint.

Pilisi Járásbeli fő Szolgabíró: Bitsky Sándor.
V. Szolgabírák: Kováts János, Frübajsz Antal. —
Esküttek, Tomtsányi Miklós, Setét Antal, ifjabb
Misky Ferentz.

Váti Járásbeli fő Szolgabíró: Veres István.
V. Szolgabírák Majthényi Pál, Gosztonyi Mihály.
Esküttek Egri Márton, Székely Károly, Benke
Ferencz.

Pesti Járásbeli fő Szolgabíró: Rákovszki Fe-
rentz. V. Szolgabíró Darvas László, ifjabb So-
mogyi Antal. Esküttek, Szluha László, Cserna
István, Csontos István.

Solti Járásbeli fő Szolgabíró idős Madarasi
István. V. Szolgabíró Kovatsótzai László, Kováts
György. Esküttek, Csemmitzki Gábor, Turi Sá-
muel, Német János.

Ord. Fiscalisok, Muslaj István, Kandó Jó-
sef. V. Fiscalis Sárközi János. Honor. V. Fis-
calis ifjabb Madarasi István. Part. Perceptorok
Szabó Dániel, Sütő József, Bobits Antal. Regis-
trator Balla Gábor. Rat. Exactor Iványi László.

Fő Commissarius idős Miskej Ferentz. En-
nek adjunctusa Halász Ferentz.

Contractionalis Commissariusok Szentkirályi
Antal, Tenke András, Sulyok János.

Transennalis Commissariusok, Tót Antal, Jan-
tsits Károly, Bússi Mihály.

A^o hidak és töltések Inspectorok, Jeszenszki
László.

* * *

Múlt *Juniusnak* kezdetében azt ígértem a^o
két N. Magyar hazának, hogy ha életemnek, és

egészemnek fognak az egék kedvezni, tehát jövő 1794 dik elztendőre, egy Magyar *Almanakot* fogok készíteni, melly igéretemet bé is igyekezem tellyesíteni. Ugyan akkor azon esedeztem a' Tek. Várme gyék tiztviselőinél; nevezetesen a' Notárius uraknál, hogy mivel ezen *Almanakba*; nemcsak az Európai uralkodó sejedelmeknek, familiájoknak; nemcsak a' két Magyar hazában lévő egyházi és polgári fő hivatalosoknak, hanem egyfizersmind minden Várme gyebeli tiztviselőknék is neveiket bé fogom iktatni: ahozképest ne terheltessenek azoknak neveiket, leg fellyebb múlt Augustusnak végéig nékem fel küldeni. Fájdalommal tapasztalom, és pautszolkodhatom a' két Magyar hazának füle hallattára, hogy a' Magyar Országi számos Várme gyék közzül még eddig csak 10 Várme gyék u. m. *Pest, Turótz, Trentsén, Szabóts, Vass, Sáros, Gömör, Somogy, Szathmár,* és *Heves* Várme gyék tellyesítették alázatos kéresemet, a' többi pedig egy sem. En a' hazának hasznáért éjjeli édes almaimat is félbe szakasztom; ellenben a' Tek. Várme gyéknek tizt urai csak egy fertály óráig tartó könnyü munkájok által sem kívánnyák hasznos igyekezetemet boldogítani. Hanemha még ezen folyó hónapban tellyesíteni fogják a' fellyebbnem nevezett Tek. Várme gyék alázatos kéresemet, kéntelen leszek, vagy már sajtó alatt lévő Magyar *Almanakomnak* nyomtattatását félben szakasztani, vagy azoknak a' Várme gyéknek, mellyek restellik kívánságomat tölteni, neveiket abból ki hagyni. Erdélyből is csak két Várme gyék u. m. *Alsó Fejér,* és *Hunyad* Várme gyékből vettem e' tárgy iránt tudósítást, a' többiből pedig egy tseppet sem. Esedezem a' Tek. Várme gyéknek, hogy a' felküldtetendő tudósításban a' Szolgabiráknak, Eskütteknek, Commissariusoknak, All Perceptoroknak, sőt még a' seb orvosoknak neveiket is, a' processusok, avagy járások szerént méltoztassák fel jegyezni, és mennél elébb fel küldeni.

Doct. Decsy Sámuel.